

Ptujski tednik

Štev. 27

Ptuj, dne 11. julija 1958

Letnik XI

Uprava in uredništvo Ptuj, Lacko va ulica 8 — Telefon 156, Komun. banka Maribor, Podružnica Ptuj Številka 604-708-5-206. — Ure-
juje uredniški odbor — Odgovorni urednik Anton Bauman — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna —
Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Uspešno gibanje proizvodnje

Podani so vsi pogoji, da bo letošnji družbeni načrt v celoti izvršen. To je ena od ugotovitev, ki so bile iznesene na zadnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine ob priliki pregleda gibanja proizvodnje v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Optimizem glede nadaljnjega razvoja gospodarstva ni prišel do izraza samo kot plod želja gospodarstvenikov in drugih na tem zainteresiranih, temveč kot rezultat že ustvarjenega gospodarskega potenciala dežele.

Stabilizacija gospodarstva prihaja do izraza zlasti v doseženi ustalitvi tržišča in cen, posebno v industriji, v porastu zaloga blaga, v redni zaposlitvi celotnega prebivalstva ter v nadaljnjem porastu izvoza in na osnovi tega v zmanjšanju deficita v plačilni bilanci.

Industrijska proizvodnja se je povečala v prvih petih mesecih za 12% glede na isto obdobje preteklega leta, skupne zaloge blaga v industriji so večje za 8% glede na konec leta 1957, realne plače delavcev in uslužbencev so večje za okrog 3%, število zaposlenih pa za okrog 200.000, medtem ko je vrednost celotnega izvoza dosegla višino 50,5 milijard glede na 43,2 milijardi v istem razdobju preteklega leta.

Te tendence v razvoju gospodarstva bi prišle še bolj do izražaja, če ne bi bil v zadnjih mesecih ugotovljen nezadosten porast produktivnosti dela, zaradi česar zvišanje življenjskega standarda ni doseglo po načrtu predvidenih proporcij. Do nekaterih nepričakovanih težav v hitrejšem razvoju gospodarstva bo prišlo v bodoče zaradi enostranske odločitve pogodbe s strani SZ in Vzh. Nemčije o kreditih za gradnjo tovarn umetnih gnojil, rudnikov svinca in cinka, termoelektrarne in aluminijanskega kombinata. Te težave se bodo še najbrže povečale zaradi verjetno manjše kmetijske proizvodnje, kakor je bila planirana. Napori v kmetijstvu se verjetno ne bodo odražali v višini donosov zaradi nepovoljnih vremenskih razmer.

Čeprav so te težave predstavljale resno zapreko na poti gospodarskega razvoja, je bil dan v Zvezni ljudski skupščini pritrjen odgovor na vprašanje, če bodo vzdržale osnovne postavke gospodarske politike. Poslanci so bili namreč čvrsto prepričani, da

bo mogoče te težave in nedostatke z notranjimi silami premagati. Pri tem se je treba spomniti na še večje težave v preteklosti, kakor tudi na uspehe, ki so bili tedaj doseženi, čeprav je bilo tedaj gospodarstvo v znatno težji situaciji, kakor je danes in znatno pod današnjim nivojem.

Glede pospešitve produktivnosti dela, oziroma boljše izkoriščanja notranjih rezerv je postavljen akcent na angažiranje

organov upravljanja in strokovnih združenj, ki morajo temeljito analizirati vse važnejše elemente za povečanje proizvodnje. Kot vzorec lahko služi preteklo leto, ko je bil porast produktivnosti za nekaj odstotkov višji kakor ob začetku letošnjega leta. Strokovnjaki opozarjajo, da se je povečalo število zaposlenih v letih 1956 in 1957 za okrog 63.000 glede na leto 1955, proizvodnja pa je ravno v teh letih zaznamovala takšen porast, ka-

kršnega pomnilo samo v nekaterih državah. Pozitivna je težnja, da se sproti zaposli novoodlošena delovna sila, ne sme se pa izgubiti težnja za povečanjem produktivnosti dela in s tem povečanje rentabilnosti proizvodnje. Ravno v teh vprašanih morajo industrija in druge dejavnosti opraviti izpit v znižanju proizvodnih stroškov ob istočasnem dvigu kvalitete, da bi se usposobile za konkurenco na mednarodnem tržišču. (Pres-servis)

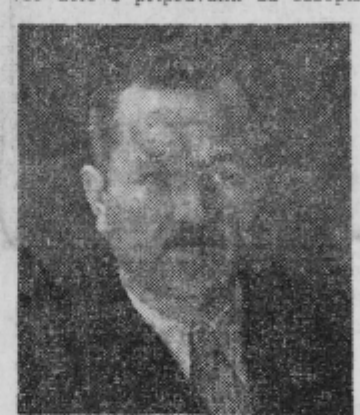
10 let našega časopisa

Tov. Zupančič Drago

V prvih letih po osvoboditvi Ptuj ni imel časopisa. Potreba po lokalnem časopisu se je najprej pojavila šele koncem 1947. leta, ko so nekatera druga manjša mesta s sedeži okrajnih svoj lokalni časopis že imela. V letu 1948 pa je v Ptuj nastala že zahteva po časniku, ki bi posredoval redna tiskana obvestila o važnih dnevnih dogodkih, o sporočilih oblastnih forumov in o razlagah ter tolmačenjih novih družbenih problemov, ki so takrat dnevno silila na dan.

Okrajni komite KP v Ptuj je tedaj sklenil, da lokalni časopis ustanovi. Okrajnemu prosvetnemu odseku pa je bila postavljena naloga, da sklep izvede. Izbral se je uredniški odbor, ki je imel svoj sedež na Prosvetnem odseku. Organizacijska dela so trajala precej časa, saj uredniški odbor ni imel ravno lahke naloge. Bilo je potrebno postaviti v življenjsko delo, ki bo odgovarjalo naprednim težnjam družbe in novemu duhu časa, ki pa še takrat ni imel ustaljenih oblik. V svojem naglem vzponu in strmi poti navzgor k novim družbenim in življenjskim oblikam je ta čas terjal dan na dan od vseh, ki so stali na vodstvenih pozicijah, mnogo dobro premišljenega odločanja. Odgovor-

nost, ki ga je takrat težila ljudi na takih in podobnih mestih, je bila velika. Zato naloga res ni bila lahka. Uredniški odbor je tedaj skoro permanentno zasedal, zavečajoč se teže naloge in težil za tem, da s čim manj začetniškimi napakami uspe ter prebivalstvu nudi kar se da dober tednik. Ko je vse delo s pripravi za časopis

in za tisk prve številke bilo izvršeno, je nato 15. julija 1948 začela delati bel dan prva številka lokalnega časopisa po naslovu: Naše delo.

Tov. Rebernak Franc

Uredništvo lista »Naše delo« (tako se je namreč imenovalo ptujsko glasilo takrat) sem prevzel od tovarišice Stafetove, ki

je bila premeščena v Ljubljano. Po vrsti sem bil torej tretji urednik. Bilo je to septembra 1948. Dotlej sem bil le priložnostni dopisnik lista in nisem niti slutil, v kakšnih težavnih prilikah je izhajalo »Naše delo«. Šele ko sem prevzel uredniške posle, sem se znašel pred vrsto navidez skoraj nerešljivih problemov. Brez kakršnih koli novinarskih ali celo uredniških izkušenj sem se lotil urejevanja lista. Preizkusni kamen je bila moja prva številka, pri kateri mi je pomagala še tov. Stafečeva. Pri naslednji sem se moral nekoliko bolj opogumiti in z zadovoljstvom sem ugotovil, da mi je še nekam uspela. Tako so

namreč dejali drugi. Sam nisem nikdar rad ocenjeval svojih števil, ker je ocena lastnega dela le preveč subjektivna. Mnogo lažje se seveda šlo pri naslednjih številkah.

To je bil le del vseh neprijetnosti. Največja je bila v tem, ker sem bil sam. Večino člankov sem pisal sam, ker je bila dopisniška mreža še precej šibka in nezanesljiva. Največ sem se zamudil s

Tov. Vrabl Jože

Ob 10-letnici obstoja »Ptujskega tednika« bi se zahvalil vsem bližnjim in daljnim prijateljem našega lokalnega lista, ki so s svojim sodelovanjem, nasveti, pobudami, podatki in podobnim pomagali, da se je naš list lahko razvijal in tako utrđil, da je s svojim obstojem zlezel celo čez 10-letnico kljub vsem številnim in večkratnim napovedim, da bo težko dalje obstajal.

Ob tej priliki moram tudi poudariti, da nam je uspelo pridobiti k sodelovanju v listu lepo število ljudi iz vseh slojev naše družbe, ki nam različno pomagajo, nekateri z informacijami, drugi z raznim materialom, s katerim razpolagajo in iz katerega si poiščemo, kar bi utegnili zanimati naše bralce. Takim prijateljem nismo nikdar nadležni, čeprav jih prav pogostoma obiskujemo. Mogoče smo jih celo preveč razvabili in nam sedaj radi rečejo: »Kar sami napišite, saj ste ljudje te stroke!« Med najboljše naše prijatelje pač moramo šteti vse, ki vedo,

Tov. Janez Petrovič

Zelim, da bi »Ptujski tednik« še nadalje ostal zvest obiskovalec prebivalstva bivšega ptujskega okraja — da bi jih seznanjal z našim družbenim in gospodarskim razvojem, jim svetoval v vsakodnevnih težavah in preganjal turobne misli s klenim humorjem.

Prisli so na počitnice iz Ljubljane in Maribora

Državniški obisk iz Združene arabske republike samo potrjuje našo politiko aktivne koeksistence in pozitivne nevtralnosti. Na prijateljski osnovi smo pripravljani sodelovati z vsemi, neglede

na politično prepričanje in na gospodarski sistem, le da zahtevamo spoštovanje naše neodvisnosti. Tako politiko zagovarja tudi nova federacija in zato je obisk zelo pomemben, ker doblja zamisel o sodelovanju in nevtralnosti vedno več zagovornikov.

Konferenca strokovnjakov v Zenevi je že zaključila skoraj desetdnevno delo. Poročila za zdaj navajajo, da se na tehničnem področju dobro skladajo, pač pa pričakujejo precejšnje težave pri določanju seizmografskih postaj, s katerimi naj bi beležili morebitne atomske poskuse. Kakor povsod, tudi tokrat komentirajo dogodke optimisti in pesimisti. Prvi pravijo, da so sovjeti prišli na konferenco zato, da bi spoznali ameriško tehniko in da se bodo potem zopet umaknili, drugi pa trdijo, da je to nova oblika reševanja mednarodnih sporov. Po sovjetskem predlogu, da bi se sestali še izvedenci, ki bi pregledali, kako bi lahko preprečili nenadne napade, menijo, da bodo po uspešnem delu teh skupin politiki lažje našli skupni jezik.

To je še vedno zelo daleč od razorožitve in prepovedi atomskega orožja. Nekateri trdijo, da bodo Američani po svojih poskusih na Pacifiku pokazali več razumevanja za prekinitev poskusov. Ne smemo pozabiti še na Francijo, ki si na vse kriplje prizadeva, da bi se ustila v zaključen atomski klub. Obljubljajo, da bodo čez mesec dni poskusili svojo prvo bombo in potem bodo na svetu že štiri države, ki bodo imele tako orožje.

V Libanonu se položaj ni bistveno spremenil. Opazovalci so predali Varnostnemu svetu poročilo, v katerem so ugotovili, da je upor povsem notranja pojava. Britanci in Francozi ne verjamejo preveč ter se še vedno pripravljajo na intervencijo. Američani pa so ugotovili, da bodo z Libanom izgubili zadnje zahodno oporišče. Na intervencijo sicer ne pozivajo, kažejo pa do ZAR precej nestrpnosti. Libanonska opozicija je zagrozila, da bo sestavila svobodno nacionalistično vlado, če bo prišlo do vmešavanja zahodnih sil. To bi pomenilo državljansko vojno.

Imenovanje Soustella za ministra za informacije pomeni še eno zblizanje de Gaullove vlade z zarotniki v Alžiru. S tem dejanjem bi general rad povzročil med republikanskimi strankami razkol, predvsem med socialisti, ki niso zadovoljni s Molletovim udinjanjem de Gaullovi vlad.

V mednarodnih odnosih je zanimiv spor med Kanado in ZDA. Čeprav nima spor nekih izrazitih mednarodnih posledic, je zanimiv, ker izgublja Američani zaradi svoje nestrpnosti politike ugled pri svojih zaveznikih. Kanadčane tako zastopavljajo, da so ti začeli boj za gospodarsko in politično samostojnost, to pa sosedom zopet ni po godu, ker izgubljajo vodilno vlogo.

Nekaj podobnega se je pred meseci manifestiralo z južnoameriškimi državami, kjer so Nixonovi napadi z gnili pomarančami in kamenjem. Dejstvo je, da je miselnost po mednarodnem gospodarskem sodelovanju in po enakopravnosti v trgovini in politiki tako velika, da se tudi kapitalistične dežele odmikajo od tistih, ki menijo, da bodo lahko počenali, kar jim drago. Sovjeti si lahko privoščijo politiko sile do svojih sosedov, na zahodu pa je to teže, ker si hoče vsaka velsila privoščiti čimveč.

V nedeljo 13. julija ob 10. uri dopoldne vsi na

VELIKO TOMBOLO

z dragocenimi dobitki, ki jo priredi v okviru turističnega tedna Olepševalno in turistično društvo PTUJ

Zaradi tehničnih ovir je bila tombola preložena od 6. na 13. julija 1958

Rešitev stanovanjske stiske samo ob sodelovanju komune in podjetij

Občinski ljudski odbor Ptuj je sprožil junija pri gospodarskih organizacijah v občini predlog, da bi naj podjetja in ustanove v občini začele z graditvijo stanovanj, s katerimi bodo samostojno razpolagala. Kolikor pa podjetja in ustanove same nimajo sredstev za stanovanjske gradnje, bi pri večjih stanovanjskih gradnjah nastopali kot investitor občinski ljudski odbor Ptuj oziroma stanovanjska skupnost Ptuj, ki bo potem prodajala gotova stanovanja interesentom. Podjetje ali ustanova, ki bi želela kupiti zgrajeno stanovanje v večji stanovanjski zgradbi, bi morala plačati 30 odstotkov kupne vrednosti ob podpisu odkupne pogodbe, ostanek kupnine pa bi moral biti plačan v desetih letih ob enodotni obrestni meri za kredit pri skladu za gradnjo stanovanjskih hiš.

O prednem občinskem predlogu razpravljajo na sejah upravnih odborov in delavskih svetov po podjetjih in ustanovah.

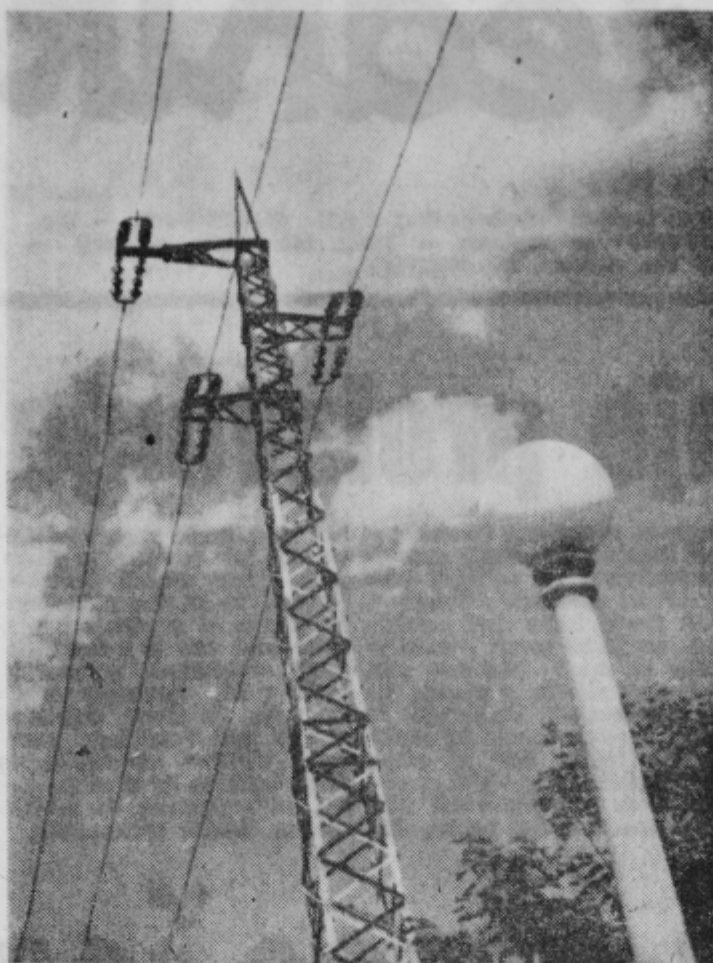
Občinski ljudski odbor Ptuj pričakuje, da bodo povsod razumeli, da je tudi mesto Ptuj pred težkim stanovanjskim problemom. 24-stanovanjski blok iz sredstev stanovanjskega sklada, ki je že v gradnji in bo drugo leto vseljiv, bo le delno omilil obstoječo stisko. Enako bo s stanovanjskim blokom, ki ga bo začela graditi

stanovanjska skupnost v jeseni. Vse novogradnje v Ptujju le delno omiljujejo stanovanjsko stisko, ki je iz dneva v dan večja. Edino s sodelovanjem med komuno in podjetji ter ustanovami bo mogoče hitreje in uspešneje posegati v ta problem.

Ptujski lekarni se že selita

V ponedeljek, 7. julija, je začela lekarna pri pošti s preseljevanjem v prostore novozgrajene lekarnice v lepi novi stavbi v Trstenjaskovi ulici. Prihodnji teden se bo tja preselila še gornja lekarna, tako da bosta po 20. juliju končno združeni obe ptujski lekarni začeli posloovati v novih, modernih in na novo opremljenih prostorih.

Ta večletni problem združitve ptujskih lekarn in preselitve iz neprimernih prostorov v Laskovcih in v Prešernovi ulici je končno rešen v največje veselje lekarniških uslužbencev in odbornikov občinskega ljudskega odbora, ki so na številnih sejah razpravljali o tem problemu, zlasti pa o vprisanju, kje dobiti sredstva.

Vedno več je vasi in naselij v Slovenskih goricah in Halozah, kjer svetijo z elektriko — Motiv iz parka Ptuj

Elektrifikacija Haloz in Slovenskih goric se nadaljuje

20 Švicarjev bo obiskalo Ptuj

V soboto, 19. julija, bo prispele v Ptuj 20 etnologov iz Zürich, profesorjev in dijakov, ki bodo ta večer prenočili v Ptujju in si ogledali ptujske zgodovinske zanimivosti in okolico. Organizator potovanja švicarskih etnologov po Sloveniji je univerza v Ljubljani.

V Ljubljani in Mariboru bodo švicarske goste lepo sprejeli. Enako gostoljubnost jim bo nedvomno izkazal tudi Ptuj, kjer so se domači in izozemski gostje še vedno dobro počutili.

Revizijska razprava o investicijskem programu za obrat aluminij II. faza

V ponedeljek, 7. julija, je bila v Ljubljani revizijska razprava o investicijskem programu za obrat aluminij II. faza, ki jo je sklicala republiška komisija za revizijo investicijskih projektov in nanjo povabila predstavnike republiških, okrajnih in občinskih forumov, ki so pristojni za sodelovanje pri odobritvah investicijskih programov.

Žetev rži se bliža koncu

Po njivah na področju Dravskega in Ptujškega polja ter v ostalih predelih je vedno več snopja in rastav požete rži in pšenice. Te dni je v teku zaključna žetev rži in začetek žetve pšenice, ki bo dela v krajih, kjer ni bilo toče, dober pridelek. Razpoložljivi kombajni in žančice imajo polne roke dela. Kot kaže, se bo sedaj vreme ustalilo in omogočilo nemoteno delo na polju.

Skladišče kmetijskih pridelkov

Ob Rogozniški cesti v Ptujju zamestno vzdržno od železniških de-

ELEKTRO MARIBOR-OKOLICA, obrat Ptuj ima med drugim v letošnjem načrtu še izgotovitev daljnovo 10 kV Podlehnik II. zgraditev trafo postaje 10/0,4 kV Podlehnik II ter tipске trafo postaje, nadalje zgraditev daljnovo 10 kV Mihovci.

lavin veliko sodobno skladišče poljskih pridelkov, ki bo vezano na industrijski tir in dostopno za nakladanje in razkladanje ob vsakem času dneva in noči ter vremenoma. Kletni in nadstropni prostori skladišča bodo lahko sprejeli nad 50 vagonov raznovrstnih kmetijskih pridelkov. Samo kletni prostori bodo lahko sprejeli nad 20 vagonov pridelkov za odpremo ali za prezimovanje.

Z dovršitvijo skladišča združene poslovne zveze v Ptujju in z opremo z vsemi pripomočki bo olajšano sodelovanje med združenimi poslovnimi zvezami in kmetijskimi zadrugami, saj bo mogoče takoj spraviti pridelke na vagona za odpravo kupcem ali pa jih, zlasti manjše količine, vskladiščiti, zbrane dovoljne količine pa ob pravem času odpraviti dalje.

Komisija za postavitev in odstavek upravnih kmetijskih zadrug

Okrajna zadruga zveza Maribor je imenovala na predlog predsedstva upravnega odbora komisijo za postavitev in odstavek upravnih kmetijskih zadrug na območju občin Ormož, Gorišnica, Ptuj in Središče, in sicer tovariše: Ivana Vobiča, Franca Primca in Alojza Holca.

ci ter trafo postaje z odcopom pri Mihovcih, zgraditev tipске trafo postaje 10/0,4 kV Kozminci in zgraditev nizkonapetostnega omrežja 380/220 V Svetinci — Ločki vrh.

Velik del graditve je že opravljen na nizkonapetostnem omrežju Drstelja—Placar. Glede na omejena denarna sredstva bo zaenkrat trofazno omrežje samo v prvem delu kakih 1200 m od trafo postaje. Interesenti so za nizkonapetostno omrežje plačali že do 1. julija t. l. v gotovini 1.088.000 din, v materialu, delih in prevoznih so prispevali nad 1.300.000 din, iz

Tržne cene

na ptujskem živilskem trgu v sredo, 9. julija 1956

Povrtnina: krompir 30—40, solata 50, zelje v glavah 35—40, koleraba 30—40, cvetača 60, kumare 60—70, grah 70, špinat 80, čebula 60, česen 80, šopek peteršilja 10, šopek ročenke 10, ohrovt 50, rdeča pesa 30, stročji fižol 40—60, paprika 200, solata endivija 60.

Sadje in sadeži: jabolka 60—70, hruške 70—90, češnje 50, borovnice 60, ribezelj 100, breskve 100, gobe 150—180.

Zitarice in mlevski izdelki: koruza 30—40, proso 50—60, ječmen 40, pšenica 30—40, ajda 50, oves 40, koruzna moka 30, ajdova moka 50—60, koruzni zdrob 50.

Perutnina: kokoši 300—500, piščanci 300—700, jajca 12—13. Maščobe: uvožena mast 325, domača mast 400, zaseka 300—400, maslo 300.

Meso: goveje meso 280, telatna 300, svinjsko meso 340 din za kg.

občinskega investicijskega sklada pa so najeli 300.000 din posojila.

Vsa dela bi na področju nekaterih občin lahko hitreje napredovala, če bi bil administrativni postopek za gradbenimi in drugimi dovoljenji krajši in hitrejši. Marsikje so dela že opravljena, ko dobi podjetje gradbeno dovoljenje. Na področju bivšega ptujškega okraja so elektrifikacijska dela, planirana za letošnje leto, v zaostanku za tri mesece ponekod prav glede na administrativne zaostanke.

Časniki, ki so izhajali v Ptujju

Nesporen je pomen dnevnega časopisa pri obveščanju širšega kroga čitateljev. Tudi lokalno časopisje ni manjše važnosti, čeprav je njegov delokrog znatno manjši. Z razvojem družbe v gospodarskem in socialnem pogledu bi lokalni časopis težko pogrešali, saj seznanja svoje bralce o stvarih, ki so nam najbližje in ki ga najbolj zanimajo. Pomen in važnost krajevnega lista so spoznali tudi v Ptujju že v prejšnjem stoletju, zato srečamo v ptujškem območju vrsto listov v obeh jezikih, z različnimi programi in cilji.

Ptujska mestna kronika nam poroča, da je 10. februarja 1878 izšla prva številka prvega ptujškega časnika »Pettaufer Wochenblatt«. Tiskal ga je Zid Jakob Schön. Tednik je zaradi premajhnega števila naročnikov in pihle vsebine prenehal izhajati že konec istega leta. »Slovenski gospodar« v Mariboru je pisal o tem časopisu: »Starodavni Ptuj, štel bo de skoro že svojih 3000 let, pa svojega časnika še nikoli ni imel; zdaj nam je izvoljeno ljudstvo izraelsko prineslo tudi ta blagoslov.«

V letu 1889 je začel v Ptujju izhajati nemško-nacionalni tednik »Pettaufer Zeitung« (Ptujski časopis), prvo leto pod naslovom »Pettaufer Localanzeiger«. Bil je predvsem glasilo nemških pridobitnih krogov v Ptujju. Tiskala ga je Blankejeva tiskarna, izhajal pa je tja do prve svetovne vojne.

1. julija 1900 je izšla prva številka ptujškega časnika »Stajerica«, sicer v slovenskem jeziku, vendar v izrazito nemškem duhu urejevanega lista, ki ga je tiskal ptujski tiskar Viljem Blanke. Že leta 1899 je dolgoletni ptujski župan ustanovil konzorcij za izdajanje tega lokalnega tednika, namenjenega štajerskim in koroškim Slovincem. Ustanovitev časnika so podprle krajevne upravne oblasti ter predstavniki nemškega kapitala v Ptujju. Naklada časnika je obsegala številko 15.000, stalnih naročnikov pa je imel »Stajerica« okrog 7000. List je od leta 1906 do 1918 urejeval zagrozen nasprotnik Slovincem, nekdanji socialdemokrat, Karel Linhart iz Ljubljane. Časnik je celjska »Domovina« krstila za »giftno krotko«.

Z narodno osvoboditvijo leta 1918 so začeli izhajati prvi, res slovenski krajevni listi. Tako je v Ptujju 6. aprila 1919 začel izhajati politično gospodarski tednik »Ptujski list«, ki je zagovarjal načela Jugoslovanske demokratske stran-

KOT ŽRTEVE STE PADLI v borbi za nas

NAD 500 ŽRTEV JE PADLO IZ
PTUJSKEGA OKOLIJA ZA NAS
OSVOBODITEV * PRIPOVEDI
NJEHOVE KRATKE ŽIVLJENJE
PISE V POČASJE NJIHOVEGA
SPOMENA

(Nadaljevanje)

Zaradi tiskarske napake v življenjepis Antonije Hrenčič in Jakoba Hercoga ponavljamo življenjepis obeh v celoti.

Hrenčič Antonija se je rodila 1890 v Stukih pri Ptujju. Že leta 1934 je odločila s sedmimi otroki. Ko se je hčerka Marija seznanila s komunistom Francem Peršonom, je njegova prisotnost v hiši dobro vplivala na razvoj revolucionarne zavesti pri Hrenčičevih. Na njenem domu so se sestajali komunisti že v predprilski Jugoslaviji, kar so nadaljevali tudi v dobi okupacije. Sin Karel je prinašal domov orožje, ga čistil in odnašal v skrivališča za prvoborce. Antonija Hrenčič je morala preboleti težak udarec — smrt sina Karla, ki je padel v jeseni leta 1941 kot talec. Dne 4. avgusta 1942 so Marijo aretirali z otrokoma Anico in Ivanom. Sin Franci je bil takrat zaposlen v Gradcu, hčerka Tončka pa v Šoštanju. Aretirane Hrenčičeve so odpeljali v Maribor, nato pa v Celje, kjer so mater vželi Ivana. Skupaj z Marijo je mama morala v Auschwitz. Tam je umrla dne 4. oktobra 1942.

Hercog Jakob se je rodil 1904 v Vidmu pri Ptujju. Po učni dobi je dobil službo v delavnici jugoslovanskega železnice v Ptujju. Med naprednimi delavci se je oprijel naprednih idej o novem socialističnem svetu. Leta 1929 so ga sprejeli v KP. Zaradi revolucionarnega delovanja so ga leta 1935 zapeli v Mariboru. V dobi okupacije je bil med najagresivnejšimi železničarji v borbi za svobodo. Okupator ga je zapel v ptujske zapore, kjer so ga pretepali do krvi. Pozneje so ga odvedli v Maribor, internirali zatem v Dachau, Auschwitz, Grossroden. Tu je umrl.

Ilec Anka roj. Arbajter se je rodila leta 1914 v Orlukalah, kjer je preživela otroška leta v revni haloški hišici. Ko se je izučila za šiviljo, je šla od doma. Po raznih krajih Slovenije je bila šiviljske pomočnica. Spoznala se

je s komunisti in se oprijela ideje zatanega delovnega ljudstva. Ko je leta 1936 postala samostojna šivilja v Ptujju, je tudi svoje vajenke vzgajala v naprednem duhu. Ker jo je napadla bolezen na pljučih, se ni mogla tako aktivno udeleževati v naprednem gibanju kakor je želela. Mnogo časa je porabila za zdravljenje v zdraviliščih. Ko pa so nemški fašisti zasedli našo domovino, so jo v Grajeni surovo zgrabili in jo tako mučili, da se ji je iz pljuč vtila kri. Odpeljali so jo v mariborsko bolnišnico, kjer je umrla maja 1942.

Jurančič Vinko se je rodil v Drbatincih leta 1905. Osnovno šolo je obiskoval v Vistomarcu, nato se je pri očetu izučil za kovača. Ker se je želel izpopolniti v kmetijstvu, je odšel v dveletno viinarsko in sadjarsko šolo. Ko je odslužil vojašnico, je pridno delal na posestvu in sodeloval v gospodarskih društvih ter pri Sokolu igral na odru, posebno dobro v humorističnih vlogah. Po prihodu okupatorja je začel z delom proti okupatorju. Povezal se je z dr. Spindlerjem in Francem Toplakom iz Juršinc ter Mihaelom Anželom iz Zabajke. Zaradi izdajstva so tudi njega prišli gestapovci, ga mučili in ustrelili v Mariboru 2. oktobra 1942.

Jurančič Poldka ni bila naša domačinka, a službovala je nekaj let pri Markovcih kot dobra, požrtvovalna učiteljica in mati svojim otrokom. V gospodinskih tečajih, ki jih je vodila, je skrbelo tudi za vzgojo in izobrazbo v naprednem duhu. Z možem je bila po letu 1936 premeščena v Telče na Dolenjskem. V času okupacije je iz Telče odšla v Višnjo goro, kjer se je priključila borbem za svobodo. Italijani so jo leta 1943 ujeli na kulirski poti in jo ustrelili kot talke.

Jurkovič Andrej se je rodil leta 1922 v Novi vasi pri Markovcih v kmečki družini. Odlikoval se je z narodno zavestjo, dejavnostjo in vrljnostjo. Nemški fašisti so ga mobilizirali v vojsko, on pa je leta 1944 z dopustno pobegnil k partizanom. Padel je v borbi pri Bratislavcih dne 9. februarja 1945.

tednik pod novim odgovornim urednikom Jožetom Vrablom. V juniju 1950 je list zaradi tehničnih težav prenehal izhajati, dne 1. januarja 1951 je časnik ponovno izšel, in sicer pod naslovom »Ptujski tednik«. V l. 1956 je bil odgovorni urednik Janez Petrovič, nakar je prevzel to mesto Anton Bauman, ki urejuje list še danes. —ej.

ŠOFERJI bodo praznovali

Kakor vsako leto, bomo tudi letos šoferji praznovali svoj praznik 13. julij — dan šoferjev. Na dan 13. julija 1943 je bila ustanovljena prva slovenska partizanska motorizirana enota in spomin na ta dan je ostal v srcih vseh naših tovarišev.

Ptujski šoferji bomo letos posebno svečano proslavili svoj praznik z razvitim prapora, ki nas bo v bodoče še bolj bodril v našem odgovornem poklicu in v prizadevanju za še uspešnejši razvoj motorizacije pri nas.

V nedeljo, 13. t. m., bomo šoferji ptujske podružnice na svoje praznovanje povabili tudi tovariše iz oblastnih in političnih forumov, ki so nam vedno in ob vsakem času dajali moralno oporo, nam pomagali s predavanji in nasveti itd., kar vse nam je pripomoglo pri usposabljanju našega novega — zavednega šoferja. Vsega tega včasih ni bilo in se je na šoferje gledalo z viška.

Proslava se prične ob 8. uri zjutraj s povorko motornih vozil, nato pa bo na Titovem trgu svečan govor, razvitje prapora in podelitev nagrad podjetij in ustanov za njihove šoferje.

V. L.

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOV LRS
PODRUŽNICA PTUJ

ČESTITA

K STANOVSKEMU PRAZNIKU 13. JULIJU, VSEM ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOM TER JIM ŽELI MNOGO USPEHA IN SREČE PRI NJIHOVEM VSAKODNEVNEM NAPORNEM DELU.

Bilanca na dan 31. decembra 1957

GOSPODARSKA ORGANIZACIJA ZADRUŽNO POSESTVO PLANTAŽNIH NASADOV »OSOJNJK« PTUJ

Postavka	Znesek v din	Postavka	Znesek v din
A. Osnovna in izločena sredstva		A. Viri osnovnih in izločenih sredstev	
Osnovna sredstva	28.290.000.—	Sklad osnovnih sredstev	24.674.000.—
Investicije v teku	3.180.000.—	Investicijsko posojilo za osnovna sredstva	3.508.000.—
Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	3.830.000.—	Razni skladi	6.120.000.—
B. Obratna sredstva		Dolgoročno posojilo za financiranje investicij	—
Skupna obratna sredstva	14.381.000.—	Drugi viri financiranja investicij	3.289.000.—
V. Sredstva v obračunu in druga aktiva		B. Viri obratnih sredstev	
Kupci in druge terjatve	1.248.000.—	Banka — kredit za obratna sredstva	3.745.000.—
Druga aktiva	904.000.—	Sklad obratnih sredstev	5.801.000.—
		Investicijsko posojilo za obratna sredstva	—
		Pasivne časovne razmejitve	54.000.—
		V. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva	
		Dobavitelji in druge obveznosti	2.287.000.—
		Druga pasiva	355.000.—
Skupaj:	51.833.000.—	Skupaj:	51.833.000.—

Vodja računovodstva:
Korpar Rozalija

Predsednik upravnega
odбора:
Kekec Anton

Direktor:
Ing. Starki Milan

Krajši in smotrnejši študij

Pred kratkim je potrdila Ljudska skupščina LRS za vsa fakultete ljubljanske univerze nove statute z namenom, da bi v bodoče študenti smotrnejše izkoristili svoj študijski čas, da bi se študijski programi čim bolj približali potrebam naše družbe in da bi usposabljala univerza svoje mlade kadre za čim uspešnejše delo v praksi.

Za vse fakultete je predviden 4-letni študij, le na fakulteti za splošno medicino in stomatologijo (zobozdravstvo) bo trajal študij izjemoma 5 let. Po končanem zadnjem semestru bodo imeli absolventi na razpolago še 6 mesecev za pripravo na diplomu.

Skrajšanje študijskega časa ne bo smelo vplivati na kvaliteto študija in ga bo možno izvesti le po temeljitejši reviziji študijskih programov in študijskega režima. Iz programa bo treba izločiti manj pomembno stvarino in tisto, ki jo je možno prenesti na diplomski študij oziroma specializacijo. Tudi diferenciacija študija v višjih semestrih na nekatere fakultetah bo znatno vplivala na smotrnejšo organizacijo študija.

Novi statuti univerze bolj kot doslej varujejo pravice študentov, hkrati pa zahtevajo od njih intenzivnejše delo.

Posamezne fakultete bodo organizirale ob sodelovanju zavodov, družbenih organizacij in strokovnih združenj tudi tečaje za strokovno izpopolnjevanje kadrov iz prakse ne glede na njihovo formalno izobrazbo.

Nadalje odpirajo novi statuti fakultet tudi večjo možnost izrednega študija za kadre, ki kažejo izredne sposobnosti za uspe-

he pri praktičnem delu v proizvodnji, seveda v okviru programa, ki je predpisan za redni študij.

Odbor za prosveto in kulturo ljudske skupščine Slovenije je predlagal, naj bi nudile posamezne fakultete študentom več pomoči že ob njihovem vpisu na univerzo tako, da bodo ti dobro seznanjeni s programi in pogoji študija, da se bo število tistih, ki spreminjajo študij po enem ali dveh letih čim bolj zmanjšalo. Tako zapravljjanje študijskega časa začetnikov ne gre le na račun staršev, temveč povzroča škodo vsej naši družbi. Odbor je

nadalje predlagal, naj bi univerzitetni učitelji bolj kot doslej skrbeli za to, da bodo dobili študenti v roke pravočasno in čim boljše učbenike in skripta ter druge učne pripomočke za samostojni študij, kar bi prav tako vplivalo na ekonomičnejšo izobrazbo študijskega časa in dalo študentom več možnosti za vaje in praktično študijsko delo.

Novi statuti ljubljanske univerze bodo v celoti veljali za študente, ki se bodo vpisali v naslednjem šolskem letu 1958/59, za ostale pa le toliko, kolikor bo to možno.

Po slikarski razstavi MEŽAN - OELTJEN - LUGARIČ

Za turistični teden so odprli v Ptuj slikarsko razstavo naših likovnih umetnikov-akademskih slikarjev, ki živijo v Ptuj: Mežan, Oeltjen in Lugarič.

Svoje slike razstavljajo na magistratu v dvorani 2. nadstropja. Steno ob vhodu zavzemajo olja najmlajšega slikarja Lugariča s krajinskimi in portreti, prav blizu dojemanju širokega kroga gledalcev, ker je njegova umetnost še oplenjena z realizmom, tu pa tam pa zahaja v impresionizem, ko je zunanji izraz slikarskega motiva — odsev umetnikovega doživljanja. To je pokazal v sliki »Branjevka« in »Pri rezanju buče«. Težko je umetnika ocenjevati objektiv-

no. Vsak, ki ljubi čudovito nize barv v harmonično celoto barvnih in slikarskih kompozicij — ocenjuje sliko tako, kakor mu seže v srce. Tako jo ocenjujem jaz, tako gledamo na slike vsi, ki po poklicu nismo umetnostni zgodovinarji — a nam je lepa slika pri srcu. Zato lahko povemo, ob Lugaričevih slikah, da hodi umetnik po umetniški poti naprej.

Oeltjen nas je spet presenetil s svojo čudovito ubranostjo barv in globino slikarskih motivov. V svojih slikah je dosegel originalnost umetniškega ustvarjanja, dosegel je svoj lastni izraz v taki meri, da lahko govorimo o njegovem »elitenovskem« stilu. Njegova dela na razstavi: »Gozd v jeseni«, »Napajališče«, »Izlete«, »Na pašniku« in druga — so dela visoke umetniške kvalitete.

Razstavo zaključujemo na na severni steni slike našega dobrega akvarelista Mežana, ki ga lahko nazivamo z nestrokovnim nazivom — akvarelist-poet, saj večina njegovih slik vzbuja čustva, kakršna vzbuja lirčna poezija. Njegova lirčna umetniška nastojenost ga vodi k slikanju akvarelov in tempera slik, kjer lahko izliva na papir in platno tisto, kar mu je lepa povedal o pestrosti nežnih odtenkov barv pogled na lepote prirode. V nekaterih svojih slikah se je Mežan tolikrat predstavil v doležni slikarsko najmočnejši luči.

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 11. do 13. julija t. l. ameriški barvni film »BEG IZ TRDNJAVE« in od 15. do 17. julija t. l. ameriški film »PUSTOLOVSCINE V BURMI«.

KINO MURETINCI predvaja 12. in 13. julija 1958 nemški barvni film »PIROSKA«.

KINO MAKOLE predvaja 12. in 13. julija 1958 francoski film »MINU«.

Čestitka

Na Ekonomski srednji šoli v Mariboru je diplomirala Nada Bračič iz Leskova. Čestitamo ji in ji želimo mnogo sreče na življenjski poti.

Družina Bračič in Stane

ODMEVI MARČNE REVOLUCIJE 1848 PRI NAS

(K septembrski razstavi Mestnega arhiva v Ptuj)

U V O D

V letošnjem septembru bo Mestni arhiv v Ptuj s sodelovanjem študijske knjižnice priredil ob 50-letnici znamenitih septembrskih dogodkov v Ptuj razstavo dokumentov od burne pomladi narodov leta 1848 pa tja do začetka prve svetovne vojne leta 1914. Fotokopije originalov, tiskani viri in zanimivo slikovno gradivo bo nazorovalo težke boje in pomembne zmage nad narodnim in socialnim zatiranjem v nemirnih desetletjih preteklega stoletja. Za boljše razumevanje dokumentov o težkem življenju naših prednikov bomo za naše čitatelje priborili v Ptujskem tedniku vrsto člankov, ki nam bodo govorili o usodnem revolucijskem letu 1848 o slovenski zgodovini 60-tih let, ki so zanje značilni narodni ta- bori in delovanje slovenskih čitalnic. Sledili bomo narodnemu in socialnemu zatiranju Slovencev, ki se je vedno bolj stopnjevalo, dokler ni v letu 1908 doseglo vrhove v znanih izgradnjah ob prireditvah Ciril Metodove družbe v Ptuj in drugod. Sledili bomo narodnostnemu zatiranju in

po letu 1908, tja do velike preizkušnje slovenske ideje za prve svetovne vojne 1914. Nacionalni osvobodilni leta 1918 se je v letu 1945 pridružila še socialna, kot sad težkih borb z okupatorjem med drugo svetovno vojno. Naše čitatelje bo gotovo zanimalo obravnavanje omenjenih tem, saj bodo članki pomenili pozornost predvsem Ptuj in njegovo okolico, v koliko in kako so se odražali zgodovinski dogodki prejšnjega stoletja v krajih naše ožje domovine.

Nemiri v Parizu in na Dunaju

Meščanska revolucija v Parizu februarja 1848 ni bila brezuspešna, saj je prinesla dokaj pridobitve tudi za delavstvo, med drugim njihovo zastopstvo v vladi. Francoska revolucija je odjeknila daleč po tedenj Evropi, tudi na avstrijskem Dunaju je našla posnemalce, kjer so se v dneh 13. do 15. marca dvignili vsi sloji, delavci in meščani, ter vrgli zasovraženega zatiralca svobode kneza Metternicha in njegovega pomočnika Sedlnicky-

ja, načelnika dunajske policije. Da je prišlo do teh nemirov ni nič čudnega, saj je k temu silil splošni položaj v tedanji avstrijski državi: ekonomska kriza zaradi meddelavstva, draginja in pasivne državne finance.

Pri avstrijskih narodnih se opazja prebujanje narodne zavesti, tako tudi na Slovenskem, kamor se širi narodna ideja z Dunaja in Gradca, kjer je živele in delovalo mnogo Slovencev.

Revolucionarji na Dunaju so zahtevali predvsem svobodo tiska, govora, splošno ljudsko zastopstvo in zaščito delavstva. Dosegli so, da je vlada obljubila ustavo, svobodo tiska in drugo. V teh dneh je nastala tudi slovenska zastava po vzorcu barv kranjskega grba. Določilo jih je Slovensko društvo na Dunaju.

Vest o dunajski revoluciji se širi po Sloven-skem

V Ljubljani so sprejeli vest o dunajski revoluciji dokaj mirno. Posledic ni bilo posebnih, nekaj razbitih šip in pa usoda Met-

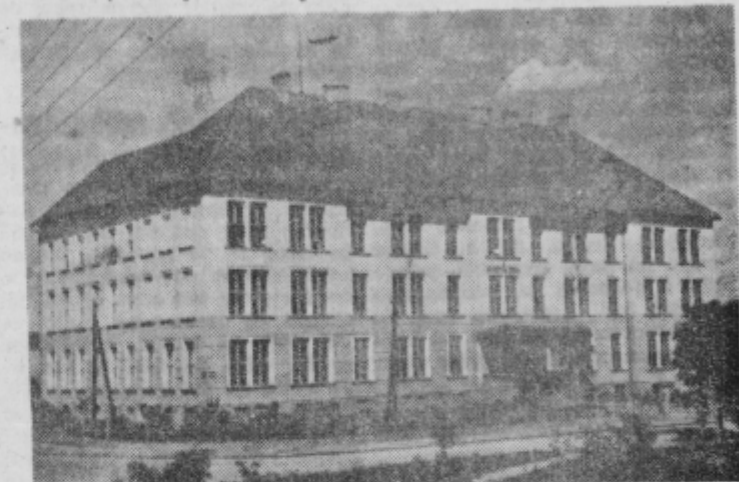
Mladinci, ki so se udeležili taborjenja predvojaške vzgoje v Zg. Kungoti pri Mariboru, so lepo proslavili praznik borcev — praznik vseh naših ljudi, ki so se borili za svobodo. Skupno s proslavo Dneva borva je bila tudi proslava 15. obletnice herojskih borb na Sutjeski.

Ze dan pred 4. julijem je bilo v taboru čuti praznično razpoloženje. Mladinci so skupno s komandirji urejali vse potrebno za praznik, vmes pa se je slišalo veselo govorjenje in petje mladincev, ki so se v polni meri zavedali pomena tega praznika ter so tabor uredili tako, da je bilo videti že na prvi pogled vse praznično. Mladinci so pripravili kres, starejši so urejali igrišča, nekateri krasili okoličico itd. tako, da ni bilo nobenega mladca brez dela. Veselo razpoloženje je nekoliko pokva-

ril dež, ki pa je na veselje mladincev hitro nehal. Najprej je o pomenu Dneva borca in o borbah na Sutjeski spregovoril komisar graničarjev iz Svevine. Mladinci so ga z velikim zanimanjem spremljali. Po govoru je moški pevski zbor iz Kungote zapel nekaj pesmi in žel tudi vse priznanje mladincev in komandirjev. Dež je ponehal. Mladinci so se lahko vrnili na prosto, da si ogledajo film »Krvava pot«. Mnogi, ki so že ta film videli, so zopet z zanimanjem spremljali dogodke in se vživeli v dogajanja, ki so v filmu prikazana. Velik kres, ki so ga pripravili mladinci, je zažarel zelo pozno. Kljub temu se je okrog zbralo precej mladincev, ki so nadaljevali veselo razpoloženje. Kres je bilo

videti daleč naokoli. Ognjeni zubli so močno osvetljevali stari grad Pahta in okolico, vmes pa je bilo slišati veselo pesem mladine. Vse to je bilo na predvečer praznika. Za Dan borca so bila predvidena tekmovanja v odbojki, šahu, streljanju z zračno puško in malem rokometu. Tekmovale so ekipe iz Maribora, Kungote in graničarjev, ter seveda tudi mladincev iz tabora.

Tekmovanja v odbojki so se udeležile tri ekipe. Prva je bila ekipa IKI iz Maribora, druga mladinska ekipa, tretja pa ekipa iz artiljerijske vojašnice iz Maribora. V vseh drugih tekmovanjih pa je zasedla prvo mesto ekipa mladincev iz tabora predvojaške vzgoje. ZF

Osemletka v Ptuj pri Dravi

Pokal „Sutjeske“ in „Borca“ obdržali strelci Maribora

Na dan borcev, 4. julija, so se pri Mariborski koči zbranim tekmovalcem in izletnikom pridružili tudi strelci iz naše občine, ki so se preteklo nedeljo v Mariboru plasirali v finalno strelsko tekmovanje.

Maribor zahvalil pp. Jože Trameš, jim čestitaj k uspehom in spodbudi k nadaljnjem uspešnem strelskem delovanju.

Ptujski maturanti so se vrnili

V ponedeljek, 7. julija, so se vrnili s krožnega potovanja po Jugoslaviji ptujski maturanti, ki so v enajstih dneh v spremstvu dveh profesorjev obiskali Beograd, Niš, Prištino, Peč, Titograd, Kotor, Dubrovnik, Reko in Ljubljano. Vozili so se z vlakom, avtobusom in ladjo. Videli so lepote južnih notranjih in obmorskih delov naše domovine, spoznali tamkajšnje ljudi in njihovo življenje, srečevali razne inozemske in domače turiste na železnih cestah in v lukah ter so se spotoma tudi priletno nasmejali, saj so bili vsi skupaj vedno združeni volje. Prenočevali so v šolah, kjer je pripravila nočevalešča Počitniška zveza, hranili pa so se, kakor je pač naneslo.

Na vprašanje, če se jim je spotoma pripetila kakšna nesreča, so ob dovpljnih in smešnih povedali, da so potni nekaj sončnih ocal in izgubili eno brisačo.

Vsi izletniki so hvaležni občinskemu ljudskemu odboru Ptuj, ki jih je podpiral s 30.000 dinarjev za izlet, in tudi profesorjem, ki sta jih srečno vodila po lepih krajih naše domovine ter jih vse zdrave in vesele vrnili njihovim domovom.

Pred tekmovanjem je bila pri spomeniku padlih borcev Pohorskega bataljona spominska svečanost, na kateri je predsednik Okr. strelskega odbora Maribor obudil spomin na borbo naših narodov, v kateri so padli najboljši sinovi naše domovine. Z enominutnim molkom so se zbrani oddolžili spominu padlih. Na spomenik so bili položeni številni venc, med njimi tudi obč. strelskega odbora Ptuj.

Sledilo je borbeno finalno tekmovanje z zračno puško in vojaško pištolo.

Na zračni puški se osvojila prvo mesto ekipa SD Kajuh (Tezno) s 1643 krogi in prejela prehodni pokal »Sutjeska«. Sledili pa so jim Košaki (1628), Kidričevo (1606), Turnišče (1566) in Zelezničar (1541). Vse ekipe so prejele diplome.

Z vojaško pištolo se osvojila izmed 36 sodelujočih prvo mesto ekipa SD Košaki s 172 krogi in prejela prehodni pokal »Borca«. Med prvih deset ekip, ki so bile nagrajene z diplomami, se je uvrstila ekipa Kidričevega na 7. mesto s 112 krogi in Zelezničarja na 8. mesto s 109 krogi.

Ob zaključku se je zbranim strelcem za uspešno počastitev praznika v imenu OLO in OSZDL

ternichove slike, ki se je znašla v hladnih valovih Ljubljane. Kako pa je bilo v Ptuj? Stajerska pisateljica Ana Wittula nam v romanu »Dekle Ančka od zlatega noja« opisuje, da leto 1848 ni prineslo dosti sprememb v mestu Ptuj. Le posamezni čitatelji so pri trafikah spremljali dogodke iz redkih števk dnevnega časopisa. Kot pa bomo kmalu videli, so se zlezi v ptujski okolici živahno oglašali klci po enakopravnosti in svobodi.

Ptujski meščani so se zbrali pri »Zlatem noju« in ustanovili 27. septembra 1848 narodno gardo, ki pa je imela nemški značaj in je bila že leta 1851 razpuščena, kot poroča tudi ptujski zgodovinar Ferdinand Rajsp v knjigi »Ptuj, najstarejše stajersko mesto«. Vendar je Ptuj v revolucijskem letu dosti preostal zaradi prehodov številnih čet in rekvizicij, ki so bile s tem v zvezi.

Ustanavljanje narodnih straž

Ptujsko narodno stražo smo pravkar omenili. Kot po drugih spodnještajerskih mestih in trgih, tako se je tudi v Ptuj uveljavil nemški duh v narodni gardi. To pa ni nič čudnega, če pomislimo na sistematično ponemčevanje naših krajev, združeno z gospodarskim pritiskom tujih elementov. Omenjene straže so ustanavljali v revolucijskem letu, da bi vzdrževale javni red in mir. Balj so se revolu-

cionarnega delavstva, saj je temu bil onemogočen pristop k narodni straži. Po mnenju nazadnjaških krogov naj bi narodne straže čuval predvsem varnost posestva, ne pa pridobitve revolucije.

Kmetje zahtevajo svoje pravice

Kmečki stan je živel v težkih razmerah, saj so ga tlačile številne davjave in neznosna tlaka. Zato je bila upravičena rečenica: »Blizu grada, blizu vraga«. Zlasti velik je bil strah kmetov pred grajskimi uslužbenci, pa tudi vojaki, ki so se rekrutirali iz kmečkih slojev.

Velikonedejski grad

(Nadaljevanje sledi)

Za vsakogar nekaj zanimivega

Podnebje na zemlji toplejše

V zadnjih enajstih mesecih je delo v okviru geofizikalnega leta več kot 10.000 znanstvenikov iz šestdesetih dežel. Objavili so že številne sadove svojih raziskovanj. Naj naštejemo nekatere med njimi.

Zemljiska atmosfera je vedno bogatejša ogljikovega dvokisa, zarada česar postaja podnebje našega planeta vedno toplejše. Ve-

solje namreč, v katerem se premika naš planet, ni prazno, temveč polno redkih plinov, ki izhajajo iz sončne atmosfere. Ako bi se Zemlja toliko segrela, da bi se stopilo 10 odstotkov ledu, bi človeštvo doživelo skoraj vesoljni potop ter bi ostali pod vodo veliki predeli Severne Amerike, Evrope, Severne Afrike itd.

Dalje so udeleženci geofizikal-

nega leta ugotovili, da so morja praktično izčrpan vir hrane in mineralov. Ocenili so, da znaša njihova vrednost na vsako kvadratno miljo približno pol milijona dolarjev. V vesolju so zasledili velikanška magnetna polja, o katerih ne vemo skoraj ničesar. Zadnje raziskave v Antarktiki so pokazale, da smo do sedaj podcenjevali količine ledu na

Zemlji, ker so za 40 odstotkov večje, kot so domnevali znanstveniki. Napačne so bile tudi domneve, da je Antarktika celina, ki jo pokriva led in sneg. V resnici je to področje zamrznjenih jezer in fjordov. Po ledom so celo našli majhno sladkovodno jezero, okoli katerega so rastle neke rastline.

V južnem Pacifiku so geografi odkrili doslej neznan gorsko verigo, dolgo 15.000 in široko 300 kilometrov. Razen tega so ugotovili, da teče od Paname proti Aziji močan površinski morski tok, pod njim pa teče v globini tok v nasprotno smer. Znanstveniki še niso našli razlage za ta izjemni pojav. Nadalje so odkrili na morskem dnu sloje vroče lave, ki ogrevajo oceanske vode.

Najmanjši preoceanski parnik

Nizozemci so pred kratkim skonstruirali najmanjši preoceanski parnik, ki je obenem tudi največji izdelan ladijski model. Ta model predstavlja dvajsetkrat zmanjšani nizozemski preoceanski parnik »New Amsterdam«. Model je težak okoli 1500 ton in dolg 13 metrov.

Francija — potovanje v tujino

Novi krvodajalci

Maroh Miran, Dornava 128; Najvir Mirko, Crmeljsak 5; Pihler Franc, Trnovska vas 15; Cafuta Rozika, Soviče 22; Lesjak Marija, Tržec 35; Vindič Stefa, Videm 11; Ivančič Rozalija, Ljubstava 8; Kozel Marija, Tržec 24; Filipaja Katarina, Tržec 28; Kirbiš Tilica, Tržec 32; Kirbiš Lizika, Tržec 32; Selinšek Marija, Soviče 23; Kmetec Nežika, Soviče 28; Knez Margareta, Pobrežje 40; Sekelšek Marija, Pobrežje 69; Obrar Franc, Pobrežje 66; Polanec Alojz, Drstelja 39; Kmetec Alojz, Zg. Leskovec 15; Zicenfaj Oto, Maribor; Lovrec Antonija, Kokolanišak 16; Lovrec Leopold, Trnovci 15; Rakus Marij, Sitarovci 2; Kirič Vid, Crečan 90; Korošec Alojzija, Belski vrh 39.

Ukinjen je predpis, ki je zajamčil prebivalcem letno za 35.000 Ffrs deviz za potovanje v tujino. Prizadeta so tako posamezniki kot skupinska turistična potovanja v vse države. Turistični biroji ne dobijo več nobenih deviz za organiziranje potovanj v tujino. Devizna dovoljenja, ki so bila izdana do 20. maja, ostanejo v veljavi. Devizna zapora je uvedena za nedolgočas.

Se vedno pa je dovoljeno jemati s seboj 22.000 Ffrs v bankovcih. Na podlagi priporočila trg. zbornice lahko dobijo trgovci za poslovna potovanja do 15.000 Ffrs deviz ob pogoju, če prosilec nima na svojem računu lastnih deviz iz izvozne participacije. Razen tega izdajajo devizne oblasti v posebnih primerih (bolezen, nesreča, smrt) dovoljenje do 10.000 Ffrs deviz. (Aussenhandelsdienst).

Naj ostane med nami RIJA

(Nadašjevanje)

Zaljubljenost maškeračnega večera je Rijo kmalu minila, tem prej, kar je že drugi dan videla fanta z drugo.

Rija so te dni meseci in leta. Svojo prvo deklško nečakanost je s silo potlačila. Začela je mirneje zreti v svet in opazovati življenje. Življenje pa je teklo mimo nje naprej — veselo, lahkotno, neugnano življenje. Koliko svojih mlajših znank in znancev je videla, kako so šli v pomladnem večeru skozi park kot srečne zaljubljene dvojice ali pa kot poročni pari na popoldanskem sprehodu, nekateri že z otroškim vozičkom.

Rija se je bližala že tridesetimi in nekega dne je našla na senčih prvi sivi las. Tisto poletje je prišel v mesto človek, s katerim je po svoji službeni dolžnosti vsak dan govorila. Ni bil njen princ iz sanj ne po zunanosti ne po značaju ne po srcu — bil je povprečen, kakor jih je srečala že več. Ponujal se ji je v družbo, izkazoval male usluge in ji povsod dajal prednost pred drugimi ženskami. Rija se je zadelo, da je zaljubljen in začela vedno pogosteje misliti nanj. Začela sta hoditi na nedeljske tuzlete v okolico. Na teh izletih je Rija Vilija (tako mu je bilo ime) razkrila — ne ljubezen, saj ni mogla svojega čustva do njega imenovati ljubezen, bil ji je za zdaj le prijeten družabnik — razkrila mu je svojo svojo nepotešeno hrepenenje po ljubljenem človeku in po harmoničnem življenju v dvojici, ki bi ga kronala

res prava (pa zares prava), nesebična, obojestransko ljubezen. Vili jo je znal poslušati, znal se je prilagoditi njenim nazorom in njeni rahločutnosti. Čeprav ga je smelo, da bi jo na samotni poti poljubil in prižel nase, ga je od tega odvračalo neko doslej nepoznano spoštovanje, spoštovanje, ki ga čutimo do plemenitejšega in boljšega od sebe. Takega čustva do žensk Vili doslej ni poznal; saj so mu bile vse, s katerimi je imel opravka, v ljubezni površne, v življenju pa hladne računarke, in je bil z njimi opravek kar se da enostaven. Tu pa naenkrat — kakor v romanu. Vili se je v Riji družbi pričel spoznavati in uživati lepote narave, prisluhnati harmoniji mesečne noči itd. Še več: z Rijo je začel razpravljati tudi o umetnosti, kulturi, politiki. Ni več hodil v kino, ampak z Rijo v gledališče, na koncerte. Na slikarskih razstavah ga je Rija učila gledati slike. To je bila idila, kaj?

In nekega dne, ko jo je prvič poljubil, ji je predlagal, da se poročita. Zda je bila Rija tista, ki je začela govoriti vsakdanjosti: o stanovanju, pohištvu, opremi. Službo imata oba. Treba je začeti varčevati itd. Ob teh pripravah je začela Rija s strahom iskati v sebi iskro čustva do Vilija, ki bi jo lahko imenovala ljubezen. — »Morda pa sama ne vem, da ga imam rada, saj vedno mislim nanj. Saj pravijo, da ljubezen, ki človeka prevzame nenadoma in silovito kakor vihar, ne traja dolgo; boljše je tista, ki prihaja in te prevzame počasi in te več ne izpusti.« Rija je zvečer v postelji dolgo analizirala svoje razmerje do Vilija. »Ali ga bo kdaj ljubila? Ali ni bolje, da pretrga z njim, če ga ne ljubi? In on? Jo ljubi? Rekel je, da jo ima rad. Da, saj res. Če ga ne ljubim še, pa ga imam rada. Da, rada, rada, rada...« S to besedo na ustnicah je zaspala. (Dalje prihodnjič)

Zakaj nimamo več čebel?

Popis iz leta 1955 pravi, da je Jugoslavija po številu panjev (740.000) četrta v Evropi. Povprečna proizvodnja medu je zadnja leta 2500 do 4000. Velik del ga izvažamo — lani n. pr. smo ga izvozili 1,3 milijona kilogramov v vrednosti 188 milijonov dinarjev.

Vendar je vse to premalo. Strokovnjaki trdijo, da bi čebele morale na naših travnikih, pašnikih, v gozdovih in sadovnjakih nebrati tudi desetkrat več, do 40 milijonov kilogramov na leto! V tem primeru bi bil priliv deviz 6 do 7 milijard dinarjev na leto — več kot smo dosegli lani z izvozom tobaka ali izdelki črne metalurgije.

Obmejni promet na Goriškem v letošnjem maju

V maju je šlo skozi obmejne bloke na Goriškem 62.884 jugoslovanskih in 21.367 italijanskih državljanov. Razen tega je prekoračilo mejo še 12.380 jugoslovanskih in 3635 italijanskih dvočlanikov. Največ prehodov je bilo na bloku pri Solkanu, pri Šempetru in pri Rafutu. Na mednarodnem bloku pri Rdeči hiši je šlo v Italijo 596 kamionov, v Jugoslavijo pa je prišlo 361 kamionov.

Planina Rtanj — dober barometer

Vremenske spremembe, s katerimi si belijo glave meteorologi, nikoli niso predstavljale problema za vaščane v podnožju planine Rtanj v vzhodni Srbiji. — Njim je planinski vrh, ki se strmo dviga do 1560 metrov nad okoliškimi bregovi, vedno služil kot dober barometer, po katerem je mogoče v najkrajšem času z veliko gotovostjo predvideti vreme za naslednji dan. Prebivalci v okolici Rtanja predvidevajo vreme po položaju in gibanju oblakov. Ko se nizki oblaki začno

dvigati ob strminah planine, je pričakovati dež. Oblaki, ki se vlečejo na sredini planine tako, da delijo podnožje od vrha, ali oblaki, ki pokrivajo samo vrh, pa napovedujejo lepo vreme.

Velik razmah mehanizacije kmetijstva v Avstriji

Mehanizacija avstrijskega kmetijstva zaznamuje od l. 1953 dalje mogočen razmah. Od l. 1953 do letos se je povečalo število kmetijskih strojev takole: število traktorjev za 154 odst. na 78.748, plugov in traktorsko vleko za 176 odst. na 56.832, kombajnov za 377 odst. na 4383 in strojev za molžo za 224 odst. na 18.160. Prav tako pa se je v nevednem razdobju izredno povečalo tudi število električnih štedilnikov, namreč za 599 odst. na 29.282 in električnih bojlerjev za 377 odst. na 10.070. Te številke so prepričljiv dokaz o širokopotezni mehanizaciji avstrijskega kmetijstva.

Malo gluhonemih žensk

Da bi ugotovili moč jezičnih mišic moških in žensk, je neki ameriški zdravnik z univerze »George Washington« zahteval od 865 prostovoljcev obeh spolov kaj nenavadno gimnastiko.

Prostovoljci so morali kolikor mogoče hitro premikati jezik. Komaj 2 odstotka moških sta mogla uspešno napraviti z jezikom vse predvidene gibe, medtem ko je bila ta naloga za več kot 80 odstotkov žensk prava šala. Menitve s posebnimi aparati so pokazale, da je ženski jezik praviloma močnejši od moškega. Razen tega je zanimivo, da na 5 jecljajočih moških odpade samo ena ženska in da so gluhoneme ženske zelo redek pojav.

Človeška pamet

Britanski filozof Bertrand Russell je dejal: »Nihče natanko ne ve, kako star je človeški rod, vsakomur pa je jasno, da je že dovolj star, da bi lahko imel več pameti.«

Oglašji in objave

Kupim

OTROSKO STAJICO kupim. Vičava 8, Ptuj.

KUPIM sončno sobo. Plačam takoj. Roje, Srbski trg št. 1, Ptuj.

Prodajam

PRODAMO staro pohištvo in vprežni voz. Mesnine Ptuj.

PRODAM posestvo s hišo in gospodarskim poslopjem v Sp. Velovlaku št. 20, p. Moškajinci.

PRODAM ječmen in slamo, delteljo na rasti in suho. Vprašati Ptuj, Zagrebška cesta 58.

PRODAM razno pohištvo. Vprašati Sp. Hajdina 93.

PRODAM dobro ohranjen moped znamke »Puch«. Jože Pal, Sela 7, p. Videm.

PRODAM petvrstno kromatično, 80-basno harmoniko z enim registrom. Drofenik, Petrovičeva 7, Brezje — Maribor.

ZIDNO IN STRESNO OPEKO ter strešno ogrado v Ptuj prodam. Naslov v upravi.

PRODAM kompletne trgovske prodajne mize in police za spekerijsko trgovino. Kreft Hinko, Ptuj.

PRODAM deset panjev žnidarič s čebelami po 8 do 10.000 din za kos v dobrem stanju. Prodajam tudi posamezno. Središče ob Dravi 58.

PRODAMO traktor »Ferguson« v odličnem stanju za 1.000.000 dinarjev. »Unimog« z vitlom in prikolico. Pismene ponudbe na upravo lista.

Seviba

GOSPODINJSKA POMOČNICA, samostojna, večja kuhinja dobi službo takoj. Plača dobra. Vprašati pri Majcen, Ptuj, Ciril Metodov drevo-red št. 1 (blok).

Ljubljeno

NAJDI TELJA DENARNICE z dokumenti naprošam, da vrne vsaj dokumente na naslov: Jože Primožič, Sp. Hajdina 150.

BALONSKI PLASC se je našel. Vprašati v gostilni »Pri Roziki« Ptuj.

PLETENA JOPICA je najdena na cesti Ptuj—Borl. Dobi se v Bukovih št. 16, p. Markovci.

V torek, dne 8. julija 1958 nas je po daljši in mučni bolezni zapustil naš dolgoletni član

Jožef Breznik

upravnik Strojnega ključavničarstva v Ptuj

Pogreb nepozabnega pokojnika je bil v četrtek, dne 10. julija 1958, ob 15. uri iz sindikalne dvorane Mestnih obrtnih delavnic na pokopališču

Zvestega delavca in dobrega stanovskega tovariša bomo ohranili v častnem spominu.

Sindikalna podružnica kovinarjev št. 10 Ptuj

Na osnovi 20. člena pravil ter sklepa upravnega odbora razpisujemo

3 štipendije

za dijake srednje ekonomske šole. Pogoji za dodelitev štipendije je nastop službe po končanem šolanju v svojstvu bančnega uslužbenca v zadrzni hranilnici za gotovo dobo let, o čemer se sklene zadnja pogodba.

Prošnje z življenjepisom ter s prepisom zadnjega šolskega spričevala je poslati na upravo

ZADRUŽNE HRANILNICE IN POSOJILNICE PTUJ

Sprejemmo valence

15 zidarjev

10 tesarjev

3 strojne ključavničarje

2 avtomehanika

Pogoji: 15 let starosti in dobro zdravstveno stanje.

Šolska izobrazba: za zidarje in tesarje: najmanj 6 razredov osnovne šole; za stroj. ključavničarje in avtomehanika: dovršena osemletka ali 4 razredi nižje gimnazije.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi članov kolektiva in oni z boljšo šolsko izobrazbo. Vajenci bodo dobivali nagrade po tarifnem pravilniku. V internatu pri Ožbalu bodo imeli stanovanje in hrano na račun podjetja, pri čemer se jim bo obračunal pripadajoči terenski dodatek, dobijo pa tudi vsako leto po 1 delovno obleko in po 1 par delovnih čevljev.

Starši (skrbniki) in vajenci se morajo obvezati, da bodo po končanem učenju ostali na delu v podjetju vsaj tako dolgo, kakor bo trajalo učenje.

Prošnje za sprejem je treba predložiti do 20. julija 1958 in jim priložiti: zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in spričevalo zdravniške javne zdravstvene službe.

Podjetje za inženirsko tehnične gradnje »Technogradnje« Vuzenica

Obvestilo

Veterinarski zavod v Ptuj obvešča živinorejce, da bo osemenjevanje goveda od 7. julija še v naslednjih novih osemenjevalnih postajah:

1. Hajdina, pri KZ Hajdina, ob 8.45
2. Slovenja vas, pri KZ Slovenja vas, ob 9. uri
3. Zlatoličje, pri Fureku, ob 9.30
4. Starše, pri KZ Starše, ob 10. uri
5. Markovci, pri gasilskem domu, ob 11.15
6. Spuhlja, pri Bezjak Antonu, ob 11.30
7. Videm, ob 13.30
8. Leskovec, ob 14. uri
9. Podlehnik, pri KG, ob 14.30
10. Dolena, pri KZ Dolena, ob 14.45
11. Grajena, pri Rus Martinu, Grajena ob 12. uri.

Osemenjevalni bomo vsak dan, tudi ob nedeljah, razen ob državnih praznikih.

Zivinorejce obveščamo, da je ob osenitvi treba predložiti potrdilo o vplačnem pavšalu, sicer moramo osenitev odkloniti.

Vsi rejci, ki imajo svoje plemenice osemenjene ali pripuščene pod licencirane plemenjake, imajo kontrolno brejosti po 8 tednih od pripusta zastoj. Izkazati se morajo s potrdilom o osenitvi ali o pripustu.

Veterinarski zavod Ptuj

Komisija za sprejem in odpuscanje delavcev TEKSTILNE TOVARNE IN BARVARNE PTUJ razpisuje štiri delovna mesta, in sicer:

1. analitika,
2. materialnega knjigovodja,
3. knjigovodja obračuna proizvodnje,
4. električarja.

Pogoji: pod št. 1: tekstilni tehnik, apretur ali kemik z najmanj petletno prakso;

pod št. 2 in 3: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola s prakso;

pod št. 4: kvalificiran električar z najmanj petletno prakso.

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnje z osnovnimi podatki poslati na zgoraj omenjeni naslov.

Zadružno trgovsko podjetje »SLOVENSKE GORICE« Ptuj sprejme za restavracijo na gradu

kvalificiranega perfektnega kuharja (kuharico) in

več kvalificiranih natakarjev-natakaric

Plača po tarifnem pravilniku.

Samska stanovanja zagotovljena.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite na upravo podjetja do 15. julija 1958.

DRAZBA

Dne 30. julija 1958 se bo ob 8. uri na družbi Avto-moto društva Ptuj prodal IOVORNI AVTOMOBIL HANSA LOYD.

AVTO-MOTO PTUJ